

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

71. An interficiens aliquem non habentem filios, aut alios cognatos intra tertium gradum, teneatur ad aliquam restitutionem? Et an in tali casu debeat aliquid in foro conscientiae restituere fratribus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

si filiis valde egentibus condonet occisori omnem restitutionem: valebit tamen in conscientia, nisi fortasse lege positiva non permitatur ei, nisi alicuius certe portionis bonorum dispositio, v.g. tertie, quartae, vel quintae, tunc enim non valet remissio, nisi iuxta hanc moderationem, vt quidam volunt. Alij tamen non addunt hanc limitationem, quia tale debitum cum ab honestissimis viris plerumque condonari soleat, non videtur ceteri inter bona creditoris, de quibus loquuntur leges, portionem legitimam praescribentes: nemo enim cogitur huiusmodi actiones ex delicto, vel iniuria nascentes in censu suo numerare.

RESOL. LXXI.

An interficiens aliquem non habentem filios, aut alios cognatos intra tertium gradum, teneatur ad aliquam restitutionem?

An in tali casu debeat aliquid in foro conscientiae restituere fratribus occisis, quidquid sit in foro iudiciali: Ex part. 5, tr. 6, & Misc. 2, Res. 22.

DE hoc casu in facti contingentia olim interrogatus fui, & negatiue respondi, quia interficiens hominem non habentem filios, aut fratres haeredes, sed alios, non ita coniunctos, non tenetur aliquid restituere ratione dicti homicidij; quia in conscientia circa extraneos haeredes nullum damnus considerari potest, vigore cuius teneatur homicida ad aliquam restitutionem, cum defunctus si adhuc viuus esset, non teneretur eis alimenta praestare. Et ita hanc sententiam tenet Mercatus 11. de restitu. cap. 6, & Ioan. Valer. in differentiis vtriusque fori, ver. Restitutio, differ. 8, qui plus addit cum Soto lib. 4, de iust. q. 6, art. 1, ad 3, nempe, nec fratribus in tali casu deberi aliquid in foro conscientiae, quidquid sit in foro iudiciali.

RESOL. LXXII.

Quibus haeredibus titulo alimentorum teneatur homicida restituere?

Et an tam fratres, quam alij haeredes extranei succedant in iuribus debitorum realium, quae defunctus habebat ante mortem; unde expensa, quae fuisset facta in curatione, v.g. vulneris, restituenda sunt haeredibus quibuscumque, quia ad illas habebat ius defunctus ante mortem: Ex part. 5, tr. 4, Res. 59.

RESPONDEO quod occisor solium videtur obligari parentibus occisi, filiis, & vxori. Vnde contra Mercatum de contr. lib. 6, cap. 5, inferitur, quod non teneatur restituere fratri, quia nec est haeres necessarius, nec censetur vna persona cum eo, vt censent supradicti. Ita Caestlin, in compend. Theol. moral. tr. 10, c. 3, num. 2. Becanus de iust. & iure in 2, 2. D. Thom. q. 14, de restitu. conclus. 3, & alij. Imo Filliucius tom. 2, tr. 32, cap. 8, num. 107, & Lessius (quod est valde notandum) lib. 2, cap. 9, dub. 26, num. 157, aduertit probabile esse homicidam non teneri restituere vxori, si illa nullum notabile detrimentum accepit, vel si ex commode potest nubere; tunc enim non censetur in re sua laesus, ita vt damnus pecuniarum accepit. Vnde Tannerus tom. 3, disp. 4, q. 6, dub. 4, n. 122, etiam satis probabile putat, si occisus de pretio non conuenit, dum viveret, & parentes ac vxor non egerat alimentis, nec filij necessarii ad vitam, non teneri homicidam ante iudicis sententiam aliquid restituere. Ita

Tom. VII.

ille. Licet contrarium doceat Sanchez in opusc. tom. 1, lib. 1, cap. 4, dub. 1, neg. 9, vbi statuit teneri homicidam restituere haeredibus, etiam si sint diuites, & aliunde victum habeant.

2. Aduertendum est autem hic tam fratrem, quam alios haeredes extraneos succedere in iuribus debitorum realium, quae defunctus habebat ante mortem, vnde expensa quae fuisset facta in curatione, v. g. vulneris, restituenda sunt haeredibus quibuscumque, quia ad illas habebat ius defunctus ante mortem. Ita DD. citati.

RESOL. LXXIII.

An homicida teneatur restituere damnus quod per accidens familiaribus, & amicis occisus eius morte sequentum sit: Ex part. 5, tr. 4, Res. 56.

§. 1. Affirmatiue responderet Petrus Nauarra de restitu. lib. 4, cap. 1, n. 76. Azorius part. 3, lib. 5, cap. 3, quest. 11. Philippus Faber de restitu. in 4, sentent. dist. 15, quest. 3, di. p. 52, cap. 2, numer. 77, & Valquez opus. de restitu. cap. 2, §. 3, dub. 7, num. 24, vbi sic ait. In hac re mihi videtur, quod non tantum parentibus, filiis, vxori, est restitutio facienda damnorum, vt isti omnes fateantur, sed etiam amicis, & aliis consanguineis defuncti, quibus alias defunctus ex iustitia non tenebatur, si tamen probabile erat defunctum, si vixisset, alimenta daturum, vel alia bona opera facturum, hoc, inquam, verum est, quando huius magna erat probabilitas, vt pote quia defunctus iam firmiter decreuerat consanguineum, vel amicum domi alere, tunc enim istis est restituendum tantum, quanti aestimaretur spes illa probabilis, quam habebat. Ratio istius est, quia sicut ille, qui per vim, vel fraudem impedit aliquem a consecutione boni alicuius legati, v. g. quod probabiliter conserueretur, auocans animum illius, qui conferre decreuerat beneficium, vel legatum, vel quid simile, tenetur ad restitutionem illius, quo spes illa aestimaretur arbitrio prudentis, quamuis ad illam non haberet ius ille, qui eam sperabat, solum quia vi, aut fraude impeditus fuit, quod late docuimus in materia de beneficiis; ita ille, qui occidit alium, qui amicis decreuerat aliquid conferre, vi impedit illud commodum, quod alij conseruerentur ex defuncto: ergo tenetur ad restitutionem illius. Haec ratio euidens est, & colligitur aperte ex doctrina illa de impediendo per vim collationem alicuius commodi; quae omnium consensu verissima est. Haec Valquez.

2. Verum ego contrariae sententiae tanquam probabiliori adhaereo, quam teneat Lessius lib. 2, c. 9, dub. 26, numer. 154. Sorus de iust. lib. 4, quest. 6, art. 3, circa tertium argumentum. Salon. in 2, 2, quest. 62, art. 2, controu. 7. Becanus de iust. & iure in 2, 2. D. Thom. q. 14, de restitu. concl. 2. Caestlin, in compend. Theol. moral. tract. 10, cap. 3, num. 2. Strouersdoff de iust. & iure in 2, 2. D. Thom. q. 68, disp. vnic. num. 4, concl. 1. Molina de iust. tom. 4, tract. 3, disp. 83, num. 6, vbi sic ait. De aliis autem quos interfecit ex sua liberalitate sustentabat, quibus uel eleemosynas, aut beneficia alia tribuebat, dicendum est non videri homicidam teneri eis ad restitutionem, esto cognati illius essent; quicquid Adrian. Scot. & alij in contrarium asseruerint. Ratio autem est, quoniam id illis non erat debitum, quasi ius ad illud haberent, neque mors interfecto fuit illata animo priuandi eiusmodi homines emolumento, quod ex occiso sperabant, verisimiliterque in futurum percepissent, sed accidit id inde praeter interfectoris intentionem sequi. Quia ergo quae eiusmodi homines ab interfecto percepturi erant, connexionem non habent cum vita illius in ratione debiti, vt habent, quae illi alij percepturi

Sup. hoc in Res. seq. §. 2. Notandum est.

L. 3. cepturi